

Beste CTA commissie,

Hierbij mijn last minute input op uw 'Call to action' (Cta).

Volgens mijn diagnose is de accountancy sector in Nederland een ziek lichaam en valt verbetering van binnenuit niet te verwachten.

Nederland verdient echter wel een goed georganiseerde accountancy sector en het is goed dat de politiek zich ermee bemoeit.

Het belangrijkste symptoom van het zieke lichaam is volgens mij een gebrekkige doorstroming van vak kennis.

Je kunt zeggen dat er sprake is van een kennisinfarct.

Accountants zullen u individueel zeggen dat vaktechnische kennis een collectiviteit is. Maar in de praktijk ligt dat anders.

De commerciële belangen van accountantsorganisaties zijn de grote vernauwers in het vatenstelsel.

Doorbreking daarvan kan komen vanuit het sterker maken van de collectiviteitsgedachte.

En , hoewel dat misschien paradoxaal overkomt, het nemen van de accountant als mens en individu als centraal punt voor de herinrichting van de sector.

De gedachte daarbij is dat je in het maatschappelijk verkeer in de eerste plaats accountant bent.

En in tweede instantie de wijze waarop je georganiseerd bent, bijvoorbeeld als werknemer van een big 4 kantoor.

Ik heb in mijn NBA bestuurstijd (van juni 2016 tot eind 2018) gaandeweg de principes voor ogen gekregen waarlangs de sector zou kunnen worden georganiseerd. Met als doel een gezond lichaam. En een bevrijding en terugwinning van de respectabele functie van de accountant.

Het gaat om de toepassing van universele, primaire, verbindingsgerichte organisatiecriteria. De belangrijkste daarvan zijn:

1. De ethische bindende waarden die voor alle accountants gelden ('de allesbinder', waar een accountant is, daar is het goed)
2. Verbinding op WAT accountants aan soorten diensten leveren aan de maatschappij ('het product' criterium)
3. Verbinding op het VOOR WIE accountants werken (segmentatie naar clientgroepen, bijvoorbeeld overheid - oob)
4. Verbinding op het MET WIE accountants werken, in kantoor- of samenwerkingsverband (organisatie criterium)
5. Verbinding op het WAAR accountants werken (regionale binding)

De NBA heeft een eerste goede stap gezet in toepassing van bovenstaande, door uit te gaan van het 'Faculty en Community' model, naar voorbeeld van de Britse accountants. Maar de organisatie daarvan verloopt van binnenuit en mijn verwachting is dat een echte doorbraak niet te verwachten is. De NBA structuur lijkt nog vooral gebouwd rond behoud van functies van medewerkers. Ook de inzet van een externe directeur zal dat niet verbeteren.

Probeer u zich voor te stellen dat de accountancy sector volgens de eerder genoemde verbindingscriteria is georganiseerd.

Wat zou dan het aangrijpingspunt zijn voor het omgaan met de negatieve AFM rapporten over tekortschietende auditkwaliteit?

Als we de criteria volgen, dan komen we uit bij accountants die betrokken zijn bij de uitvoering van wettelijke controles bij OOB's. Niet alleen de accountants die extern over de vloer komen, maar ook de accountants die bij de OOB's werken. Het zou dan organisatorisch kunnen gaan om een 'sub-faculty' of een product-markt combinatie onder facilitering van de NBA. Als daar de focus ligt, dan kan daar ook de dwang tot samenwerking vandaan komen. Preventief en correctief. Bijvoorbeeld het

bij elkaar over de vloer komen als het gaat om kwaliteit. En een heel groot voordeel is dat maatregelen veel effectiever kunnen werken, omdat ze op een specifiek deel van de sector zien.

De vertegenwoordigers van de accountants van de big 4 zullen u zeggen dat er al veel gebeurt, met bijvoorbeeld een verwijzing naar het white paper over audit kwaliteit. Maar het is niet genoeg. Op mijn laatste bestuursvergadering van 4-12-2018 gooide een NBA directeur zijn frustratie in de ring over de beschamende passiviteit voor de inzet van de veranderagenda van twee van de vier big 4 kantoren. Toen dacht ik ook bij mijzelf, ja, nu is het genoeg.

Ik wens de CTA veel kracht, wijsheid en doorzettingsvermogen.

Laat u niet om de tuin leiden door alle goede voornemens en schijn, maar zet kaders uit waarbinnen de sector zich moet ontwikkelen.

Bedenk dat de (commerciële) krachten die tegen een versterking van de collectiviteit ingaan bijzonder sterk en hardnekkig zijn.

Maar ik weet dat er, ook bij de big 4, accountants zijn met het hart op de goede plaats.

Tenslotte nog een compliment voor de speech van Minister Hoekstra op de afgelopen accountantsdag. Nederland verdient een betrouwbare en goed georganiseerde accountancy sector. Die hebben we nu nog niet en dat is niet leuk om te horen. Maar we kunnen en moeten er wat aan doen. En uiteraard vond ik het heel passend dat hij veelvuldig het woord 'Spiegel' gebruikte.

Er is eigenlijk nog veel meer dat ik zou willen uitdiepen en toelichten, zoals het belang van één nationale aanpak van kwaliteitstoetsing ook voor het kleinere segment, de verkenning van coöperatieve vormen, de verkenning van een normatieve kostenstructuren / tarieven en de verkenning van alternatieve organisatie voor controles van (semi-)overheid. Indien gewenst bent u van harte welkom in Zwolle om e.e.a. te bespreken, eventueel in combinatie met lunch of diner.

Met vriendelijke groet,

Edward Spiegel RA
Prinses Julianastraat 24
8019 AW ZWOLLE
e.spiegel@spiegel-accountants.nl
06-20445794

NB Ik ben als openbaar account werkzaam bij mij eigen kleine praktijk, die zich hoofdzakelijk richt op audit en assurance.